

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav etnologie

Historické vědy – etnologie

TEZE DISERTAČNÍ PRÁCE

Kateřina Vytejčková

„Džemevi“ – domy shromáždění alevitů v Turecku

„Djemevi“ – The Assembly Houses of Alevis in Turkey

vedoucí práce - PhDr. Lubomír Procházka, CSc.

2017

Abstrakt:

Předmětem této práce jsou domy shromáždění – *cemevi* u alevitů v Turecku. Současní alevité navazují na tzv. *Kızılbaş*, kteří žili na území Osmanské říše a na učení mystického řádu bektášija, který byl spojen s Osmanskou říší a se sbory janičářů. Současný alevismus (*alevilik*) chápáný buď jako náboženství, nebo jako kultura je produktem 20. století. *Cemevi* je dům, v němž se alevité shromažďují za účelem konání vlastních rituálů. Soudobé *cemevi* slouží jako multifunkční nábožensko-kulturní centra, v nichž vedle rituálů probíhá výuka a vypravují se v nich i pohřby. V této práci sleduji vývoj domů shromáždění, které čerpají své názvosloví ze dvou hlavních zdrojů – z podoby bektášijského rituálního prostoru (*meydan*) a z vesnické architektury oblastí osídlených alevity. Současný *cemevi* je nejen architektonickým fenoménem, ale i politickým problémem, proto reflektuji boj alevitů o jeho zrovnoprávnění s ostatními svatostánky a popisuji zaměření alevitských nadací, které v naprosté většině iniciují stavbu *cemevi*. Na vzhled staveb *cemevi* má vedle rozpočtu vliv i pojetí alevismu jejich stavebníků. Součástí této práce je terénní výzkum, který byl uskutečněn na *cemevi* v tureckých městech: Ankara, Bursa, Çorum, Elâzığ, Istanbul.

klíčová slova:

cemevi, domy shromáždění, alevismus, alevité, kyzylbaşové, bektášija, janičáři, Osmanská říše, Turecko, terénní výzkum, architektura, náboženství, rituály

Předmět výzkumu

Jak z názvu této práce vyplývá, předmětem mého zkoumání se staly domy shromáždění – *cemevi* [džemevi] u alevitů v Turecku. Záměrně zde nepoužívám obrat „tureckých alevitů“, neb by mohl svádět k dojmu, že jsou všichni alevité Turci, což jako občané jsou, ale z jazykového hlediska se jedná o dvě skupiny, pro jednu z nich je mateřštinou turečtina, pro druhou kurdština.

Současní alevité navazují na tzv. *Kızılbaş*e, kteří žili v hornatých oblastech na území Osmanské říše a Persie a jejichž náboženství mělo blízko k mystickému šíitskému islámu a jiným ezoterickým naukám. *Kızılbaş*ové uznávali za svého duchovního mistra Hadži Bektáše Velího, stejně jako mystické bratrstvo bektášíja, které bylo spjato s osmanskou historií od počátku existence osmanského státu. Bektášíjové žili až do zákazu řádu (1826) převážně ve městech, avšak v polovině devatenáctého století došlo k jejich usazování na venkově. Dnes jsou tyto dvě skupiny v Turecku těžko oddělitelné, a proto jsou často nazývány společným názvem *Alevi-Bektaş*i. Alevismus (*alevilik*) chápaný nejen jako náboženství, ale čím dál více jako kultura či světonázor, je produktem 20. století.

Cemevi/cem evi je dům, v němž se alevité shromažďují za účelem konání vlastních rituálů. Na venkově probíhaly rituály v domech, které byly dostatečně prostorné a tudíž vhodné ke shromáždění většího počtu lidí. Bektášíjové obdobné rituály provozovali v řádových domech (*tekke, dergâh*), v prostoru zvaném *meydan* [mejdán]. Od 50. let 20. století počala migrace alevitského venkovského obyvatelstva do měst, a s tím vyvstala potřeba stavět v městském prostředí *cemevi*, jejichž dimenze mnohonásobně přesahují velikost venkovského domu. Soudobé *cemevi* mají většinou podobu několikapatrových domů a slouží jako multifunkční centra, v nichž se vedle rituálů konají kulturní akce, výuka a vypravují se v nich i pohřby.

V této práci sleduji vývoj moderních městských domů shromáždění, které čerpají inspiraci pro svou architektonickou formu ze dvou hlavních zdrojů – na jedné straně z podoby rituálního prostoru v hlavním bektášíjském konventu, na straně druhé z tradičního architektonického názvosloví vesnické architektury oblastí osídlených alevity. Současný *cemevi* je však nejen architektonickým problémem, ale i politickým. Ve své práci proto reflektuji boj alevitů o jeho zrovnoprávnění s ostatními svatostánky, jenž má přímý vliv na financování staveb, které se podepisuje na jejich architektonické podobě. Ve vzhledu staveb a jejich výzdobě se vedle rozpočtu odráží názor stavebníků (převážně alevitských nadací) a architektů (alevitských i nealevitských) na historické kořeny alevismu. Někteří z nich se domnívají, že existuje tradiční alevitská architektura vesnických domů shromáždění, jenž je vhodná k interpretaci v moderních stavbách, jiní tento názor nesdílí. Realita *cemevi* však je, jak ukázal terénní výzkum, dosti vzdálena akademickému diskurzu, v praxi je podstatnější možnost stavbu vůbec realizovat.

Teoretická východiska a postup řešení práce

Tato práce začala vznikat v návaznosti na magisterskou práci, která pojednává o osmanských domech v Turecku a na Balkáně.¹ Zamýšlela jsem původně napsat disertaci o „tradičním“ obydlí Turků, která by mapovala lokální stavební tradice na území dnešního Turecka a zkoumala pohnutky, které vedly Turky k tomu, že byl právě tzv. osmanský dům (v Turecku známý jako „turecký dům“) shledán vhodným pro projekci jednoho ze symbolů kolektivní identity – národní architektury. Dílčí výsledky započaté práce na tomto tématu jsem prezentovala na vědecké konferenci a shrnula v textu o vynalézání tradic.² V průběhu bádání jsem však narazila na jiné a z mého pohledu zajímavější téma tzv. domů shromáždění (*cemevi*). Fenomén *cemevi* v sobě navíc spojuje oba hlavní směry mého dosavadního bádání, tedy hmotnou a duchovní kulturu (architekturu a alevitsko-bektášíjské duchovní představy).

K tématu *cemevi* mě přivedla publikace, která se mi dostala do rukou v knihovně ÚBVA FF UK v Praze, když jsem hledala literaturu k tématu lokálních stavebních tradic v Turecku. Jedná se o knihu tureckého autora Günkuta Akina *Tradice centrálních staveb v Asii*.³ Autor se v ní zabývá fenoménem monumentálních, sakrálních i profáních staveb rozšířených v geografii sahající od Anatólie po Čínu, které jsou založeny na čtvercovém či kruhovém půdoryse s centrální kompozicí. Autor v této publikaci zveřejnil nákres jednoho domu shromáždění (*cem evi*), který zdokumentoval v roce 1984 v turecké vesnici Yahyalı v okrese Sivas. Jeho architektura byla velmi odlišná od všech lokálních stavebních tradic, které jsem měla do té doby možnost v Turecku zmapovat. Jedná se o čtvercovou stavbu, jenž má stupňovitý překládaný trámový strop s otvorem uprostřed, který je jediným zdrojem světla. Vedle nákresu *cemevi* Akin publikoval nákres zcela totožného rituálního domu patřícího Káfirům, který však stojí v Núristánu, tedy v pohoří Hindúkuš v Afghánistánu. Přibližně ve stejnou dobu jsem se zúčastnila studentské konference⁴, na níž vystoupil i etnolog Libor Dušek, který referoval mj. o lidové stavební tradici v Pamíru, kde prováděl terénní výzkum. Domy pamírských Ismáilitů měly stejnou dispozici a konstrukci překládaného trámového stropu jako *cemevi*, jehož nákres publikoval Akin. V oblasti Pamíru se jednalo o běžně rozšířenou lokální stavební tradici, kterou někteří místní badatelé považují za pamírskou specialitu – nazývají ji „pamírským domem“.

1 Text obsažený v magisterské práci jsem publikovala ve dvou dílčích studiích:

Vytejčková, K.: Osmanské domy v historických pramenech, *Orientalia Antiqua Nova XII*. Plzeň 2012, s. 88–95; Vytejčková, K.: Specifika osmanského domu, *Nový Orient* 65/3. Praha 2010, s. 46–49.

2 Vytejčková, K.: Terénní výzkum na turecké vesnici na příkladu vesnice Yörük u Safranbolu, In: *Když výzkum, tak kvalitativní. Serpentinami bádání v terénu*, Michal Pavlásek – Jana Nosková (eds.) Brno 2013; Vytejčková, K.: Národní architektura v Turecku a postbalkánském regionu. Příspěvek prezentovaný na konferenci *Symposium Balcanicum III*. 30. 10. 2013 Katedra antropologie FF ZČU v Plzni.

3 Akin, G.: *Asya Merkezi Mekan Geleneği*. Ankara 1990.

4 Vytejčková, K.: *Osmanská civilní architektura v kulturně historickém kontextu – Specifika osmanského domu*. 6. mezinárodní studentská vědecká konference Antropowebu 21.–22. 10. 2010 Plzeň.

Zjištění, že existuje obdobná architektura domů s překládaným trémovým stropem i v Pamíru mě motivovalo k tomu, že jsem podnikla v roce 2012 spolu s L. Duškem krátkodobý terénní výzkum vesnické architektury v oblasti Sivasu (vesnice Ortaköy, Acıyurt, Ulaş, Kazanpınar).

V roce 2013 jsem uskutečnila vlastní výzkum vesnické architektury domů s překládaným trémovým stropem v alevitských vesnicích okresu Sivas-Şarkışla (Ortaköy, Sivrialan, Höyük). Výzkum měl osvětlit povědomí místních obyvatel o vesnických domech shromáždění. Nejvhodnější se jevila metoda zúčastněného pozorování v rámci pobytu mezi vesničany v Ortaköy a při návštěvách sousedních vesnic, které jsem mohla realizovat díky hostitelům. Uskutečnila jsem řadu rozhovorů, pořídila jejich zvukový záznam a posléze je podrobila analýze. Rozhovory byly částečně strukturované, jejich tématem byly vždy domy shromáždění, jejich architektura, skryté významy a rituály v nich konané.

Díky kontaktům, které jsem navázala ve vesnici Ortaköy, jsem se seznámila s mnoha alevitskými intelektuály, jenž žijí převážně v Ankaře. Měla jsem možnost setkat se s představiteli několika alevitských spolků, alevitskými spisovateli i politiky. Ve vesnici Ortaköy mi jedna respondentka sdělila, že architektka Sevilay Miser pocházející z této vesnice, zná skryté významy překládaného trémového stropu. V Ankaře jsem ve čtvrti Çankaya-Oran navštívila *cemevi*, který projektovala a jenž má stejný strop jako vesnické domy v oblasti Sivasu. Architektka mě seznámila se skrytými významy, které v *cemevi* uplatnila.

Setkání s alevitskou architektkou mě nasměrovalo na architektonické projekty a odborné diskuse okolo nich publikované na tureckých architektonických portálech. Překládaný trémový strop je prvkem, který architekti často ve svých návrzích interpretují. Analogii tohoto stropu však nevidí u vesnických domů východní Anatólie, ale v rituálním prostoru (*meydan*) hlavního bektášijského konventu *Hacı Bektaş Veli Dergâhi*.

Ve virtuálním světě internetových článků a nerealizovaných architektonických projektů se zdá, jakoby bylo zřejmé, že jsou symbolika prostoru a překládaný trémový strop důležité. Zajímalo mě, jak to koresponduje s realitou *cemevi* v terénu. V roce 2014 jsem proto započala s terénním výzkumem bektášijských konventů a alevitských domů shromáždění. Navštívila jsem hlavní bektášijský konvent *Hacı Bektaş Veli Dergâhi* v městečku Hacibektaş v centrální Anatólii, o němž jsem z literatury a od respondentů věděla, že ukrývá rituální prostor zvaný *meydan*, jenž má stejný překládaný trémový strop jako vesnické domy v okolí Sivasu.

Následoval vlastní návratový výzkum domů shromáždění v Ankaře, Çorumu, Burse, Elazığu a Istanbulu. Výběr zkoumaných domů shromáždění byl učiněn především na základě osobních kontaktů s alevity, a vycházel i z „proslulosti“ jednotlivých *cemevi*, které byly pro alevity nějakým způsobem významné (byly v něčem první, hodně se o nich mluvilo v médiích, nebo jsou s nimi spojeny některé kauzy). V Istanbulu jsem navštívila dva bývalé bektášijské konventy Şahkulu Sultan Tekkesi a Karacaahmet *cemevi*.

V Ankaře jsem kromě již zmíněného *cemevi* ve čtvrti Oran patřící městské části Çankaya navštívila kulturní centrum *Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Merkezi* ve čtvrti Dikmen, *cemevi* patřící pobožce *Pir Sultan Abdal Kültür Dernekleri* v Batıkentu, *Serçeşme Cemevi* tamtéž a *Hüseyin Gazi Cemevi* ve čtvrti Mamak. V Bursě jsem navštívila pobožku *Alevi Kültür Dernekleri* ve čtvrti Nilüfer. Ve vesnici Şehitler, která leží u Inegölu v okrese Bursa jsem navštívila vesnický dům shromáždění, který provozuje spolek *Hasan Dede Kültür Derneği*. Ve městě Çorum jsem navštívila dva zcela odlišné alevitské spolky, z nichž je jeden pobožkou *Hacı Bektaş Veli Kültür Vakfı – Çorum Alevi Kültür Merkezi* a provozuje *cemevi*; druhý Çorum Ehlíbeyt Vakfı provozuje „alevitskou“ (šíitskou) mešitu. V Elazığu jsem zdokumentovala dva *cemevi* – *El-Cem* a *Ehlíbeyt*.

Ve všech těchto *cemevi* jsem se setkala s představiteli provozujících spolků a někde se mi podařilo zastihnout i místního duchovního – *dedeho*. V průběhu rozhovorů jsem si dělala písemné poznámky a pořizovala fotodokumentaci.

Struktura práce

Práce má celkem osm kapitol. V úvodní kapitole vysvětluji, jak jsem při své práci postupovala, z jakých zdrojů jsem čerpala, jak a kde jsem prováděla terénní výzkum a jaké jsem si kladla otázky.

Ve druhé kapitole jsem se zaměřila na popis historie alevitů jako náboženské menšiny. Vymezuji v rámci Turecka oblasti, ve kterých žijí, objasňuji historické souvislosti, v nichž se tato skupina na pomezí osmanského a perského impéria po celý novověk pohybovala. Dále se v této kapitole věnuji alevitské věrouce a rituální praxi.

Ve třetí kapitole věnované proměnám komunity ve 20. století nastiňuji politické události, které vedly k tomu, že se alevité začali sdružovat ve spolcích a nadacích a začali cítit potřebu vymezit se vůči většinové sunnitské společnosti. Dále popisuji proces hledání vlastní identity, který je založen na odlišnosti víry, náboženské praxe a světonázoru. Zde se již dostávám k fenoménu domů shromáždění – *cemevi*, které se staly jedním ze symbolů kolektivní identity alevitů

Ve čtvrté kapitole se zaměřuji na samotné *cemevi*. Popisuji v ní postavení *cemevi* v rámci legislativy a úskalí boje o jeho zrovnoprávnění s mešitami, kostely a synagogami, jenž by mu zajistilo finanční podporu od státu. Reflektuji v ní pokus o jakýsi ekumenický projekt, který měl spojit mešitu s *cemevi* v jedné stavbě. Druhou část této kapitoly jsem věnovala bektášijským konventům, které lze považovat za obdobu moderních *cemevi* – víceúčelových nábožensko-kulturních center.

V páté kapitole se věnuji podrobněji symbolice rituálního prostoru – *meydanu* v bektášijských řádových domech a architektonickým vzorům, z nichž vychází. Konkrétně se zaměřuji na hlavní bektášijský konvent *Hacı Bektaş Veli Dergâhi* ve střední Anatolii, podoba jehož rituálního prostoru – *meydanu* čerpá velmi pravděpodobně z architektury vesnických domů, které jsou typické pro některé oblasti Anatolie, ale i pro oblasti v Asii geograficky dosti vzdálené.

V šesté kapitole sleduji fenomén *cemevi* v současnosti z pohledu tureckých architektů, kteří se snaží najít jeho ideální či alespoň optimální podobu. Uvádím zde několik příkladů soutěžních projektů, které však nebyly realizovány. Na konci kapitoly představuji realizované moderní projekty ismáílitských domů shromáždění jako možnou interpretaci obdobných architektonických forem.

V sedmé kapitole představuji vlastní terénní výzkum, který jsem provedla mezi lety 2014–2016 v několika *cemevi* v Ankaře, Burse, Çorumu a Elâzığu. Popisuji navštívené *cemevi* z hlediska jejich architektonické formy, vnitřní i vnější výzdoby a symboliky. Všimám si, jak koresponduje forma s obsahem, respektive s ideovým zaměřením provozujících institucí. Popisuji i funkce, které daný *cemevi* vůči veřejnosti plní. Na konci kapitoly shrnuji poznatky výzkumu a rozdělují *cemevi* do několika kategorií.

Text uzavírá osmá kapitola, ve které analyzuji skutečnosti uvedené v předchozích kapitolách a předkládám odpovědi na otázky položené v úvodu disertace.

Cíle práce

Na počátku výzkumu jsem si kladla otázku, zda je překládaný trámový strop neoddělitelnou součástí *cemevi* a zda mu jsou přisuzovány nějaké skryté významy. V průběhu výzkumu jsem tuto prvotní otázku rozpracovala do těchto okruhů:

- K jaké stavební tradici odkazuje překládaný trámový strop, který najdeme u některých *cemevi*?
- Do jaké míry je v současných *cemevi* uplatňován překládaný trámový strop a jsou mu přisuzovány nějaké skryté významy?
- Mají současné *cemevi* nějakou charakteristickou architektonickou podobu?

Závěry

V této práci jsem se pokusila odpovědět si na několik dílčích otázek. První z nich byla: k jaké stavební tradici odkazuje překládaný trámový strop, který najdeme u některých *cemevi*? Průzkum písemných pramenů a vlastní terénní výzkum vesnické architektury ukázal, že byl překládaný trámový strop až do nedávné doby, přibližně do počátku druhé poloviny dvacátého století, nedílnou součástí vesnické i městské architektury hornatých oblastí východní Anatólie, vymezených zhruba trojúhelníkem měst Sivas, Erzurum a Muş (viz *obr. 4* v obrazové příloze). Na západní periferii této oblasti leží lokalita Hacibektaş v níž se nachází hlavní konvent mystického řádu bektášija s hrobkou zakladatele řádu Hadži Bektáše Velího ze 14. století. Jeho součástí je rituální prostor zvaný *meydan*, jenž má podobu vesnického domu výše zmíněných oblastí. Jedná se o kamennou stavbu čtvercového půdorysu s krbem a s překládaným trámovým stropem. Domnívám se, že mohlo jít o dům stařešiny (možná samotného Bektáše?), který byl později zapojen do komplexu staveb tvořících *Hacı Bektaş Veli Dergâhi*. Tuto tezi podporuje i fakt, že se rituály na alevitském venkově konávaly v domě stařešiny. Za povšimnutí zde stojí i původ Hadži Bektáše, který měl dle legend přijít z oblasti Chorásánu (*obr. 5* v obrazové příloze), ve které je doložena stejná stavební tradice domů s překládaným trámovým stropem (*obr. 14, 15* v obrazové příloze).

Vzhledem k tomu, že současní alevité navazují na duchovní odkaz Hadži Bektáše Velího, hledají inspiraci pro své novodobé domy shromáždění – *cemevi*, v hlavním bektášijském konventu (*obr. 1, 2* v obrazové příloze). Během terénního výzkumu jsem zjistila, že zdrojem inspirace překládaným trámovým stropem je pro některé novostavby *meydan* v hlavním konventu. Alevismus vychází z nauky bektášiji, která je esoterická a někteří současní alevité cítí potřebu skryté významy, které bektášijský *meydan* měl, promítat do prostoru moderních *cemevi* a tím jaksi navázat na to, co považují za svou tradici.

Pro jiné moderní *cemevi* jsou zdrojem inspirace překládaným trámovým stropem vesnické *cem evi* (obr. 3 v obrazové příloze), o kterých rozšířil povědomí u turecké odborné veřejnosti architekt Günkut Akin, který jako první a *de facto* jediný v Turecku v 80. letech 20. století zkoumal lokální architekturu ve východní Anadolii a při svých výzkumech zdokumentoval i vesnické *cem evi*. Texty a nákresy, které Akin publikoval, zcela zásadně ovlivnily utváření pohledu tureckých architektů na to, jaká by měla být ideální podoba moderních *cemevi*. Inspirací pro soudobé *cemevi* se tak stala nepřímo i vesnická architektura zmíněných oblastí, která je s architekturou vesnických *cem evi* totožná.

Další otázkou bylo, do jaké míry je překládaný trámový strop jako architektonický prvek uplatňován v současných *cemevi* a zda jsou mu přisuzovány nějaké skryté významy. Jak se při terénním výzkumu ukázalo, překládaný trámový strop není u moderních *cemevi* všeobecně rozšířen. Respektive uplatnění překládaného trámového stropu v *cemevi* závisí na tom, zda vznikl na základě projektu architekta či nikoli. Turečtí architekti se snaží nalézt „tradiční“ formu *cemevi*, na kterou by navázali, proto se v některých jejich projektech překládaný trámový strop či jeho interpretace vyskytuje (obr. 16–18, 23, 26–27 v obrazové příloze). Většina z nich prokazatelně zná texty, fotografie a nákresy historika architektury Günkuta Akina. Mezi architekty jsou i tací, kteří se v případě interpretace překládaného trámového stropu v moderních *cemevi* odvolávají přímo k podobě rituálního prostoru (*meydan*) v hlavním bektášijském konventu. Mezi architekty existuje i povědomí o skrytých významech, jež strop nese, ale interpretace se různí. Ve zkoumaných novostavbách *cemevi*, jež jsou dílem stavebních inženýrů či vznikly svépomocí, se tento typ stropu nevyskytuje vůbec a není ani rozšířeno povědomí o tom, že by měl být pro *cemevi* signifikantní.

Důvody, proč se zakázky na stavbu *cemevi* zadávají často stavařům, jsou především finanční, neb spolky provozující *cemevi* nedostávají žádnou finanční podporu od státu a snaží se stavbu realizovat z vlastních omezených prostředků. V posledních letech se však rozšířil jev, kdy samy městské části provozují či alespoň spolufinancují *cemevi*. V těchto případech je finanční rozpočet velkorysejší a mohou vznikat stavby na základě architektonických projektů. Některé projekty zůstávají jen na papíře, což je dáno nesplněním předvolebních slibů, které dávají politici, jež se snaží získat voliče z řad alevitů tím, že jim přislíbí *cemevi*. Politická strana, kterou alevité podporují a která podporuje výstavbu *cemevi* v oblastech s hustým alevitským osídlením, je především Lidová republikánská strana (CHP), jejíž sociálně demokratický program odpovídá ideovému zaměření alevitské voličské základny, předseda této strany je sám alevita.

U spolků, které realizují stavbu *cemevi* svépomocí (a těch je většina), nikoli na základě návrhu architekta, se projevuje jejich chápání alevismu nikoli v architektuře, ale ve výzdobě objektu. Většinou se výzdoba omezuje na interiér a koncentruje se v rituálním prostoru. Zde se může plně projevit bohatá alevitská ikonografie. Existuje celá škála

symbolů, postav a jejich atributů, jejichž vzájemná kombinace či absence některých z nich nebo naopak nadužívání určitých prvků poukazuje na ideové zaměření provozující nadace (kategorizace zaměření spolků viz kap. 7.6. *Výsledky terénního výzkumu*).

Současné *cemevi* v Turecku nemají žádnou charakteristickou podobu, jejich architektonická forma je velmi různorodá. Mezi architekty probíhají diskuse o tom, jak by měl ideální *cemevi* vypadat, ale nepanuje v této věci konsenzus. Jsou to diskuse vesměs akademické, protože pro běžné alevity není forma důležitá, podstatný je obsah, tedy v případě *cemevi* je to možnost scházet se se členy vlastní komunity ve svém vlastním prostoru, ať už vypadá jakkoli.

Bylo by přínosné studovat, jak vypadají *cemevi* v diaspoře, kde jsou jiné politicko-ekonomické podmínky. Výzkum výrazových prostředků, které alevité v zahraničí uplatňují v architektuře *cemevi* a výzdobě jejich interiérů a následná komparace s výsledky terénního výzkumu uskutečněného na *cemevi* v Turecku, by mohly přinést zajímavé poznatky. To je však námět na další práci.

Použitá literatura:

- Akın, G.: *Asya Merkezi Mekan Geleneği*, Ankara 1990.
- Akın, G.: *Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki Tarihsel Ev Tiplerinde Anlam*, İstanbul 1985.
- Akın, G.: Mimarlık Tarihinde Pozitivizmi Aşma Sorunu ve Osmanlı Merkezi Mekan İkonolojisi Bağlamında Edirne Selimiye Camisi'ndeki Müezzin Mahfili, In: *Türk Kültüründe Sanat ve Mimari*, İstanbul 1993.
- Akok, M.: Hacı Bektaş Veli Manzûmesi, *Türk Etnografya dergisi* X/1967, s. 27–58.
- Alevi Çalıştayı: Birinci Etap Alevi Örgütleri ve Temsilcileri Toplantısı: Değerlendirme İstem ve Raporu*, Ankara 2009.
- Andrews, P. A. – Benninghaus, R.: *Ethnic Groups in the Republic of Turkey*, Wiesbaden 1989.
- Bardakci, M. – Freyberg-Inan, A. – Giesel, Ch. – Leisse, O.: *Religious Minorities in Turkey*, London 2017.
- Beşe, M. E.: Safranboluda ve Çevresinde Göçebeler, *Halk Bilgi Haberleri* 4/40 (1934), s. 82–86.
- Biçici, K.: Yörük Köyü Mezarlığında Bulunan Süslemeli Mezar Taşları, *Sosyal bilimler dergisi* 20 (2008), s. 297–324.
- Birge, J. K.: *The Bektashi Order of Dervishes*, Hatford 1937.
- Buran, A. – Çak, B. Y.: *Türkiye'de Diller ve Etnik Gruplar*, Ankara 2012.
- Jung, C. G.: *Výbor z díla I*, Brno 2000.
- Coşkun, Bircan: Cem Kültürevi, *Folklorededyat* VIII/30, 2002/2 Ankara, s. 315–320.
- Crowfoot, J. W.: „Survivals Among the Kappadokian Kizilbash (Bektash)“, in: *The Journal of the Anthropological Institute of Great Britain and Ireland* 30 (1900), s. 305–320.
- Čech, L.: Írán a kultura mučednictví: Od zbožnosti k protestu, Praha 2016.
- Danimarka Alevi İnanç Toplumu DABF: *Alevi-Bektaşî İnançın Esasları*, Dánsko 2008.
- Daşcıoğlu, K.: Yeniçeri Ocağı ve Bektaşî Zaviyelerinin Kapatılması. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 2005/34, s. 307–314.
- Doğan, A. I.: *Osmanlı Mimarisinde Tarikât yapıları. Tekkeler, Zaviyeler ve Benzer Nitelikli Fütüvvet Yapıları*, doktorská práce, İstanbulská technická univerzita (İTÜ) 1977.
- Dressler, M.: *Writing Religion. The Making of Turkish Alevi Islam*, Oxford 2013, s. 9.
- Dušek, L.: *Trojí tvář Váchánu. Proměny tradičního způsobu života horalů žijících na území Afghánistánu, Tádžikistánu a Pákistánu*. Práce FF UK, Varia, Praha 2016.

- Eliade, M.: *Posvátné a profánní*, Praha 2006.
- Erdem, C.: Muhammet Ali Hilmi Dede Baba Erkân-Nâmesi, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi* 2011/57, s. 245–258.
- Eriksen, T. H.: *Etnicita a nacionalismus: Antropologické perspektivy*, Praha 2011.
- Faroqhi, S.: *Anadolu 'da Bektaşilik*, İstanbul 2003.
- Fırat, K.: Alevi kimliği, in: *HBV Anadolu Kültür Vakfı genel merkezi: Konferanslar 2004–2005*, Ankara 2005, s. 100–105.
- Garipour, M. ed.: *Sacred Precincts. The Religious Architecture of Non-Muslim Communities Across the Islamic World*. Leiden 2014.
- Gezik, E.: *Alevi Kürtler, Dinsel, Etnik ve Politik Sorunlar Bağlamında*. İletişim, İstanbul 2014, s. 198.
- Godfrey, G.: *Yeniçeriler*. İstanbul 2011, s. 74.
- Gündoğdu, H.: *Genel Özellikleriyle Erzurum Evleri*. [online] <<http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/GSED/article/viewFile/2312/2319>> (1. 12. 2012).
- Güngör, Ö.: Cemevi Konusunda Sosyolojik Bakış Denemesi, *Toplum Bilimleri/Journal of Social Sciences* 4/7 2010, s. 123–136.
- Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı, *Cumhuriyet ve Laiklik: Açık oturum*, Ankara 2002.
- Hazbunová, K.: *Arabské výpůjčky v češtině*, diplomová práce, Srovnávací jazykověda FF UK 2006, s. 107.
- Hotan, H.: Erzurum Evleri, *Arkitekt* 1947/01,02, s. 27–30. [online] <<http://dergi.mo.org.tr/dergiler/2/17/84.pdf>> 13. 4. 2014.
- Chalpach'jan, O. CH.: *Graždanskoje zodčestvo Armenii*. Moskva 1971.
- Karataş, N. – İflazoğlu, E. C.: *Vardan Yoğa: İki Irmak arasında Aleviliğin İzleri*, Ankara 2015.
- Koşay, H. – Kılıç, S.: Güzelova (Erzurum) Etnografya ve Folkloruna dair Notlar, *Türk Etnografya Dergisi*, VI/1963, s. 66–89.
- Koşay, H. Z. – Kılıç, S.: *Türk Etnografya Dergisi* 1963/VI Ankara, s. 66–89.
- Kreiser, K. – Neumann, Ch. K.: *Dějiny Turecka*, Praha 2010.
- Kropáček, L.: Jsou alevité muslimové? *Dingir* 2015/1, s. 2–5.
- Kropáček, L.: *Súfismus: Dějiny islámské mystiky*, Praha 2008.
- Lifchez, R. ed.: *Architecture, Art and Sufism in Ottoman Turkey*, Lifchez, R.: *The Lodges of Istanbul*, s. 73–129. California 1992.

- Mamadnazarov, M.: Drevnije ictoki zodčestva Gornogo Badachšana. *Architektura, stroji-
těl'stvo, dizajn No. 01 (42)* 2006. s. 28–33.
- Mélikoff, I.: *Uyur idik uyardılar*, Istanbul 2011.
- Nizámolmolk, *Pojednání o politice*. Překlad a studie Zdeněk Cvrkal. Praha 2011.
- Ocak, A. Y.: „Hacı Bektaş-i Veli Tasavvufi kimliğine yeniden bakış, Yesevi, Haydari, Vefai, Babai yahut „Şeyhlikten Müritlikten Farig bir Meczip?“, in: Ecevitoğlu, P. – İrat, A. M. – Yalçınkaya, A. (eds.): *Uluslararası Hacı Bektaş Velî Sempozyumu Bildirileri; Hacı Bektaş Velî; Güneşte Zerresinden, Deryada Katresinden*, Ankara 2010, s. 49–55, 50–51.
- Ostránský, B.: *Dokonalý člověk a jeho svět v zrcadle islámské mystiky*, Praha 2004.
- Pinerová, K.: *Alevité ve Spolkové republice Německo v současnosti*. UBVA, FF UK Praha 2012.
- Pirický, G.: *Islám v Turecku: Fethullah Gülen a Nurcuovia*, Trnava 2004.
- Rúmí, *Masnaví, Básně vnitřního smyslu*, 2. opravené vydání, Praha 2001.
- Rypka a kol.: *Dějiny perské a tádžické literatury*.
- Rypka, J. a kol.: *Dějiny perské a tádžické literatury*. Druhé, přepracované a rozšířené vydání, Praha 1963.
- Soyyer, Y.: *19. yüzyılda Bektâşilik*, Istanbul 2012.
- Šochomurov, A.: *Pamir – Strana Arijev*. Dušanbe 1997.
- Ter-Sarkisjanc, A. E.: *Istorija a kul'tura armjanskovo naroda s drevnějšich vremjon do načala XIX veka*, Moskva 2005.
- Tufan, G.: *Son Kızılbaş Şah İsmail*, Istanbul 2010.
- Vakıf rehberi, Hacı Bektaş Velî Anadolu Kültür Vakfı yayınları no. 1, Ankara 1996.
- Veselá Z.: *Novověké dějiny Turecka I. díl Dějiny osmanské říše od reforem Nizami Cedidu do rozkladu imperia (1918)*. Praha 1966.
- Vytejčková, K.: Álevité – jiné pojetí islámu? *AntropoWebzin* 1/2012, s. 21–25. <http://antropologie.zcu.cz/media/document/art_4_vytejckova.pdf> (10. 8. 2017).
- Vytejčková, K.: Alevité. In: Gebelt, J. a kol.: *Ve stínu islámu, Menšinová náboženství na Blíz-kém Východě*, Praha 2016. s. 257–290.
- Vytejčková, K.: Osmanské domy v historických pramenech, *Orientalia Antiqua Nova XII*. Plzeň 2012, s. 88–95.
- Vytejčková, K.: Specifika osmanského domu. *Nový Orient* 65/3, Praha 2010, s. 46–49.
- Vytejčková, K.: Terénní výzkum na turecké vesnici na příkladu vesnice Yörük u Safran-

bolu, In: *Když výzkum, tak kvalitativní. Serpentinami bádání v terénu*, Michal Pavlásek – Jana Nosková (eds.) Brno 2013, s. 45–60.

Yıldırım, A.: *Alevilerin Kitabı*, Ankara 2015.

Yıldırım, K. – Hidayetoğlu, M. L.: Geleneksel Türk Evi Ahşap Tavan Süsleme Özelliklerinin ve Yapım Tekniklerinin Çeşitliliği Üzerine Bir İnceleme “*The Investigation of Wooden Ceilings Belonging to Traditional Türk Houses*”, *9th International Symposium of Traditional Arts*, İzmir, 16–18 November, 2006. <<http://w3.gazi.edu.tr/~kemaly/Calismalar/Tavanlar-DEU.pdf>> (27.8.2017).

Zemánek, P. a kol.: *Arabsko-český slovník*. Heslo majdán s. 704. Praha 2006.

Zorunlu Din Derslerine Hayır, Alevi Bektaşî Federasyonu, Ankara 2002.

Žďárský, P. (ed.): *Alois Musil. Ze světa islámu*, Praha 2014.

internetové zdroje:

- 81 ilin 31'inde cemevi yok. 16.3.2013 <<http://www.radikal.com.tr/turkiye/81-ilin-31inde-cemevi-yok-1125396/>> (3.7.2017).
- Aflākī, <<http://www.iranicaonline.org/articles/aflaki-arefi-sams-al-din-b>> (20. 12. 2015).
- AİHM'den Aleviler için tarihi karar, 26. 04. 2016 <<http://www.dw.com/tr/aihmden-aleviler-i%C3%A7in-tarihi-karar/a-19215641>. (cit. 10.7.2017).
- AİHM'den Aleviler için tarihi karar, 26. 04. 2016 <<http://www.dw.com/tr/aihmden-aleviler-i%C3%A7in-tarihi-karar/a-19215641>> (cit. 10.7.2017).
- AK Parti döneminde Cem evi sayısı azaldı mı arttı mı?, 25.5.2014 <<http://www.timeturk.com/tr/2014/05/25/ak-parti-doneminde-cem-evi-sayisi-azaldi-mi-artti-mi.html>> (3.7.2017).
- Akın, G.: *Cemevi Mimarisi Üzerine Notlar* 30. 12. 1996 <<http://www.arkitera.com/gorus/618/cemevi-mimarisi-uzerine-notlar>> (25. 7. 2017).
- Alevi köyünde cami-cemevi CHP'li vekillerin katılımıyla açıldı: Aleviler tepkili*, 26. 6. 2017 <<https://www.alevinet.com/2017/06/26/alevi-koyunde-cami-cemevi-chpli-vekilerin-katilimiyla-acildi-aleviler-tepkili/>> (26. 8. 2017).
- Aleviler Neden Yezide Lanet Okuyorlar*, <<http://www.alevitentum.de/html/099.html>> (13. 2. 2016).
- Aleviler, Hacı Bektaş Veli Dergahinin Kendilerine Devredilmesini istiyor* 4. 7. 2015 <<http://www.milliyet.com.tr/aleviler-haci-bektas-veli-dergahinin-nevsehir-yerelhaber-868871/>> (10. 7. 2017).
- Alevileri kim temsil ediyor?*, 21. 7. 2013, <<http://yurtgazetesi.com.tr/m/gundem/alevileri-kim-temsil-ediyor-h38931.html>> (15. 11. 2015).
- Alevileri kim temsil ediyor?*, 21. 7. 2013, <<http://yurtgazetesi.com.tr/m/gundem/alevileri-kim-temsil-ediyor-h38931.html>> 21. 07. 2013 (15. 11. 2015).
- Alevilik İslam dışında bir inanç*, 05. 01. 2015, <http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/178283/_Alevilik_islam_disinda_bir_inanc_.html#> (26. 7. 2017).
- Anadolu'da Tapınak-Cem Evi Mimarisi* 22. 12. 2012 <http://www.yolunezeli.com/?p=567> (26. 7. 2017).
- Aslan, S.: *Cemevi Yolunda İman Tazeleyenler*, 29. 4. 2017 <<http://www.birikimdergisi.com/haftalik/8290/cemevi-yolunda-iman-tazeleyenler#.WXn3vIFpxaQ>> (2. 8. 2017).
- Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu*, <http://tr.alevi.dk/?page_id=220> (22. 12. 2015).
- Ayazoğlu, S.: *Kağıt Üzerinde Gelişen Tipoloji: Cemevi Mimarisi* 27. 12. 2013 <<http://www>.

- arkitera.com/haber/19044/kagit-uzerinde-gelisen-tipoloji--cemevi-mimarisi-> (26. 7. 2017).
- Bahadır, I.: *Alevi-Bektaşî İnancına Göre Kadın* <<http://www.hbvdergisi.gazi.edu.tr/index.php/TKHBVD/article/viewFile/734/724>> (1. 2. 2016).
- Bayhan, Bahar: *1.Ödül -Maltepe Belediyesi Gülsuyu Cemevi ve Kültür Merkezi Ulusal Mimari Proje Yarışması* 29. 7. 2015 <http://www.arkitera.com/proje/4706/1-odul-gulsuyu-cemevi-ulusal-mimari-proje-yarismasi-> (27. 7. 2017).
- Cami-Cemevi kardeşliğin canevi*, 16. 9. 2013 <<http://www.aksiyon.com.tr/aksiyon/haber-36538-173-cami-cemevi-kardesligin-canevi.html>> (23. 2. 2015).
- Cami-Cemevi'ne dava*, 27. 2. 2017 <<http://www.hurriyet.com.tr/cami-cemevine-dava-40379633>> (10. 7. 2017).
- Cem Vakfı Cem Kültür Evi Mimari Proje Yarışması* <<http://www.arkitera.com/etiket/21730/cem-vakfi-cem-kultur-evi-mimari-proje-yarismasi>> (20. 7. 2017).
- Cemevi* 26. 4. 2003. <http://www.nilufer.bel.tr/niluferbelediyesi-113-cemevi> (cit. 4. 7. 2017).
- Cemevi Projesi* <<http://www.beylikduzu.bel.tr/proje/38/cemevi-projesi>> (3. 8. 2017).
- Competition Entry: Istanbul Gülsuyu Cemevi and Cultural Center* 9. 8. 2015 <<http://www.archdaily.com/771325/istanbul-gulsuyu-cemevi-and-cultural-center-competition-announces-finalists>> (30. 8. 2017).
- Erdoğan çok çektirdi*, 7. 8. 2012, <http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/diger/362466/Erdoğan_cok_çektirdi.html#> (17. 7. 2017).
- Erdoğan: 'Karacaahmet Cemevi bir ucubedir'*, 6. 8. 2012 <<http://haber.sol.org.tr/devlet-ve-siyaset/erdogan-karacaahmet-cemevi-bir-ucubedir-haberi-58026>> (cit. 12. 7. 2017).
- Erdoğan: Alevilik Hz. Ali'yi sevmekse ben dört dörtlük bir Alevi'yim*. 17. 7. 2013 <<http://www.milliyet.com.tr/erdogan-alevilik-hz-ali-yi/siyaset/detay/1738091/default.htm>> (15. 11. 2015).
- Erdoğan'ın 'Ali'siz Ateist Alevi' dediği HDP'li Öker: 'Yezid'e lanet...'*. 20. 5. 2015 <<http://www.taraf.com.tr/erdoganin-alisiz-ateist-alevi-dedigi-hdpli-okeryezide-lanet/>> (8. 2. 2016).
- Erdoğan'dan Putin'e: Türkiye'nin yüzde 99'u zaten Müslüman*, 26. 11. 2015, <<http://www.karar.com/gundem-haberleri/erdogandan-putine-turkiyenin-yuzde-99u-zaten-musluman-56380#>> (14. 5. 2016).
- FETÖ Projesi Cami-Cemevi, sağlık merkezine dönüşüyor*, 4. 4. 2017 <<http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/feto-projesi-cami-cemevi-saglik-merkezine-donusuyor-1773774/>> (2. 8. 2017).

- Genel Tanıtım*, <<http://alevi.com/TR/hakkimizda/genel-tanitim/>> (26. 12. 2015).
- Gülsuyu Cemevi ve Kültür Merkezi Ulusal Mimari Proje Yarışması* 28. 6. 2015 <https://issuu.com/yalinmimarlik/docs/gulsuyu_cemevi> (30. 8. 2017).
- Hacı Bektaş Veli Dergahı'nda 188 Yıl Sonra Bir İlk* 5. 7. 2015 <<https://www.haberler.com/haci-bektas-veli-dergahi-nda-cem-toreni-yapildi-7479151-haberi/>. (10.7.2017).
- Hüseyin Gazi Derneği* 18. 5. 2017 <http://www.huseyingazi.org.tr/kurum-1-huseyin-gazi-dernegi.html> (4. 7. 2017).
- Ismaili Jamatkhana House of Worship Glenview* <http://www.baileyedward.com/portfolio/26> (28. 7. 2017).
- İtez, Ö.: *1. Eşdeğer Ödül (Selim Velioglu, Özlem Berk), Cem Kültür Evi Mimari Proje Yarışması* 8. 5. 1996 <<http://www.arkitera.com/proje/4360/1-esdeger-odul--cem-kultur-evi-mimari-proje-yarismasi>> (20. 7. 2017).
- The Jamatkhana in Toronto — “A Seed of Faith Planted...” by Shariffa Keshavjee* <<http://simerg.com/2014/09/22/the-jamatkhana-in-toronto-a-seed-of-faith-planted-by-shariffa-keshavjee/>> (28. 7. 2017).
- Karakuş, A.: *Ali'siz Alevilik diye bir şey çıktı*. 11. 5. 2015 <<http://www.milliyet.com.tr/ali-siz-alevilik-diye-bir-sey-cikti/siyaset/detay/2057066/default.htm>> (15. 11. 2015).
- Kılıç, Y.: *CHP'li Özbolat: Ülke genelinde 12 milyon 521 bin 792 Alevi yaşıyor*. 1. 3. 2014 <<https://www.cihan.com.tr/tr/chpli-ozbolat-ulke-genelinde-12-milyon-521-bin-792-alevi-yasiyor-1372608.htm>> (31. 1. 2016).
- Mamak'taki ,cami-cemevi' projesi için yıkım kararı*, 13. 05. 2015 <<http://www.milliyet.com.tr/mamak-taki-cami-cemevi-projesi-gundem-2058514/>> (2. 8. 2017).
- Massicard, E.: *Aleviliğin Avrupada Dinî Cemaat Olarak Varlığı*, in: *Perspektif* 21/246 (2015), s. 28–31, 29, <<http://perspektif.eu/sayi/2015/aralik/>> (22. 12. 2015).
- NASA'dan Alevilere kubbe!* 5.1.2014 http://www.cafesiyaset.com.tr/nasa-dan-alevilere-kubbe-_396638.html (18. 7. 2017).
- Serçeşme Cemevi hizmete girdi* 9. 12. 2013. <http://www.hurriyet.com.tr/sercesme-cemevi-hizmete-girdi-25307380>. (cit. 30. 6. 2017).
- Tayfun, K.: *Tacikistan Pamirleri, İsmaililer. Atlas Dergisi 249/2013* © 2014 atlasdergisi.com <<https://www.atlasdergisi.com/kesfet/kultur/5433.html>> (3. 8. 2017).
- Tekke ve Zaviyeler ile Türbelerin Seddine ve Türbedarlar ile Bazı Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun*, <<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.677.pdf>> (2. 8. 2017).
- Türk, H.: *Hatay'da Müslüman-Hiristiyan Etkileşimi: St. Georges Ya Da Hızır Kültü*. <<http://>

www.millifolklor.com/tr/sayfalar/85/16_.pdf (13. 2. 2016).

Türkiye'nin En Büyük Cemevi Çankaya'da Açıldı, 10. 5. 2014 <<http://zonguldak.habermonitor.com/tr/haber/detay/turkiye-nin-en-buyuk-cemevi-cankaya-da-acildi/311197/>> (cit. 30. 6. 2015).

Yargıtay'dan cemevi kararı, 17. 8. 2015 <<http://www.hurriyet.com.tr/yargitaydan-cemevi-karari-29834823>> (3. 2. 2016).

Zülfikar neyi sembolize ediyor?, <<http://www.aabf-inanc-kurumu.com/bolge-inanc-kuru-llari-2012-2015/zulfikar-neyi-sembolize-ediyor/>> (1. 2. 2016).

internetové stránky:

<<http://haberciniz.biz/rapgirde-787-yillik-cem-evi-1140091h.htm>> (7. 8. 2017).

<<http://www.hasandedekulturdernege.com/>> (5. 7. 2017).

<<http://hunkarvakfi.org/>> (4. 7. 2017).

<<http://karacaahmet.org.tr/karacaahmet.asp>> (12. 7. 2017).

<<http://www.kulturturizm.gov.tr/EN,98599/hidirellez.html>> (2. 8. 2017).

<<http://sahkulu.org/dergahimiz/>> (10.7. 2017).

<<http://www.aleviderneklifederasyonu.org/>> (15. 11. 2015).

<<http://www.alevifederasyonu.org.tr>> (15. 11. 2015).

<<http://www.alevikulturdernekleri.com>> (15. 11. 2015).

<http://www.alevikulturdernekleribursa.com/?page_id=365> (3. 8. 2017).

<<http://www.aleviweb.com/forum/showthread.php?t=5569>> (12. 7. 2017).

<<http://www.avf.org.tr/>> (15. 11. 2015).

<<http://www.cemvakfi.org.tr/>> (15. 11. 2015).

<<http://www.ehlibeyt.org.tr/>> (15. 11. 2015).

<<http://www.hacibektasvakfi.web.tr/>> (15. 11. 2015).

<<http://www.hunkarvakfi.org/Menu/Hakkimizda>> (3. 8. 2017).

<<http://www.pirsultan.net/>> (15. 11. 2015).

<<http://www.yenimahallepirsultan.org.tr/tuzuk/>> (3. 8. 2017).

<<http://www.zohreana.com/>> (15. 11. 2015).

<<http://khidr.org/>> (13. 2. 2016).

<<http://www.ottomanhistorypodcast.com/2017/02/alevi-architecture.html>> (10. 8. 2017).

informátoři:

Alevita C. Y. (nar. 1970) zástupce předsedy nadace spolku *Cem Kültür Vakfı* v Elaziğu.

Alevita D. D. (nar. 1964) předseda spolku *Gülmez Mezarlığı ve Güzelleştirme Derneği* v Elâziğu.

Alevitka G. O. (nar. 1939) Ortaköy/Sivas. Pochází z rodu Imamoğlu.

Alevita M. Ö. (nar. 1970) člen spolku PSAKD a kandidát za CHP.

Alevita M. P., doktorand píšící disertační práci s názvem *Architektonická specifika modliteben u islámských heterodoxních skupin v Anatolii*.

Alevitka S. M. (nar. 1965) architektka Çankaya Cemevi Ankara. Pochází z rodu Hıdır Abdal.

Alevitka Y. A. (nar. 1934) Ortaköy/Sivas. Pochází z rodu Imamoğlu.

Dede H. (nar. 1951) vesnice Şehitler. Pochází z rodu Hacı Murat Veli.

Dede H. G. (nar. 1938) *cemevi El-Cem* v Elâziğu. Pochází z rodu Avuçan.

Dede I. M. (nar. 1968) pobočka AKD Bursa. Pochází z rodu Kureyşan.

Dede N. A. (nar. 1963) pobočka HBVAKV Çorum. Pochází z rodu Çelebi.

Imám Ö. A., Nadace *Ehlibeyt* Çorum.

KATEŘINA VYTEJČKOVÁ

bibliografie:

Vytejčková, K.: Terénní výzkum na turecké vesnici na příkladu vesnice Yörük u Safranbolu, In: *Když výzkum, tak kvalitativní. Serpentinami bádání v terénu*, Michal Pavlásek – Jana Nosková (eds.) (2013) Ústav evropské etnologie FF MU Brno Etnologický ústav AV ČR, v. v. i.

Vytejčková, K.: *Osmanské domy v historických pramenech*, Orientalia Antiqua Nova XII. Plzeň 2012, s. 88–95.

Vytejčková, K.: *Sultánský harém a otrokyně v osmanské říši*. Nový Orient. roč. 67. č.2. Praha: Orientální ústav AV ČR, 2012, s. 36–40.

Vytejčková, K.: Álevité – jiné pojetí islámu? AntropoWebzin. [online]. Plzeň: Západočeská univerzita, 1/2012 [cit. 2012-08-01]. Dostupné z: http://antropologie.zcu.cz/media/document/art_4_vytejckova.pdf

Vytejčková, K.: *Specifika osmanského domu*. Nový Orient. roč. 65. č.3. Praha: Orientální ústav AV ČR, 2010, s. 46-49.

konference:

* *Symposium Balcanicum VI*. Interdisciplinární seminář zaměřený na terénní výzkum na Balkáně pořádaný 13. 10. 2016 Katedrou antropologie FF ZČU v Plzni název příspěvku a prezentace: *Jak se dostala Bektášija na Balkán?*

* *15. ročník orientalistického kolokvia „Orientalia Antiqua Nova“*, pořádaný Katedrou blízkovýchodních studií FF ZČU v Plzni 23.–24.3. 2015 název příspěvku a prezentace: *Bektášija po roce 1826*

* *Symposium Balcanicum III*. Interdisciplinární seminář zaměřený na terénní výzkum na Balkáně pořádaný 30. 10. 2013 Katedrou antropologie FF ZČU v Plzni název příspěvku a prezentace: *Národní architektura v Turecku a postbalkánském regionu*

* *Když výzkum, tak kvalitativní! Serpentinami bádání v terénu* Mezinárodní studentská vědecká konference pořádaná ve dnech 12. - 13. 11. 2012 Ústavem evropské etnologie FF MU Brno a Východoevropským vzdělávacím a kulturním centrem (EEECC) název příspěvku a prezentace: *Vesnice Yörük – chopit se vlastní historie*

* *12. ročník orientalistického kolokvia „Orientalia Antiqua Nova“*, pořádaný Katedrou blízkovýchodních studií FF ZČU v Plzni 22.–23.3. 2012 název příspěvku a prezentace: *Osmanské domy v historických pramenech*

* *7. Mezinárodní studentská vědecká konference Antropowebu*, 20.–21. 10. 2011 v Plzni název příspěvku a prezentace: *Álevité – jiné pojetí islámu?*

* *6. mezinárodní studentská vědecká konference Antropowebu* 21.–22. 10. 2010 v Plzni název příspěvku a prezentace: *Osmanská civilní architektura v kulturně historickém kontextu – Specifika osmanského domu*